

А от лисицю — візьмемо

Євген Гуцало

Мати сказала:

— Не забудьмо фікус. Він стоїть біля паркану уже третій день. Я його поставила під дощ...

Батько поніс на машину картини в жовтих рамах, а коли повернувся, то відповів:

— Нічого не станеться з твоїм фікусом, коли й забудемо. Звичайно, він не хотів забувати його навмисне — це знала мама, це знав він сам, це знав Ігорьок,— батько стомлено, трохи ліниво жартував, але мама однаково йому заперечила:

— Не вигадуй. У новій квартирі він нам знадобиться.

Проте батько вигадував далі:

— Нехай залишається біля паркану. Йтимуть дощі, і він розростеться. Стане великим і густим. Перетвориться на хаші. Ти уявляєш, Ігорьок, які виростуть хаші біля нашої старої квартири? Аж переїжджати не хочеться, бо кортить подивитись на них.

Ігорьок засміявся. Він уявив, як той зачучверілий вазон, що цілісіньку зиму простояв у кутку кімнати, нітрохи не піднявшись угору, розростеться в усі боки, стане густим-прегустим, листатим, зеленим. Там поселяться пташки, співатимуть. А коли буде зима — він не зів'яне, не померзне, а тільки вкриється білим снігом. І так стоятиме...

— Нехай залишається,— сказав Ігорьок.

— І ти туди ж! — здивувалася мати.

— Авжеж,— обізвався батько.

— Горенько мені з вами,— сумно зітхнула мати.— Тоді хоч стару каструлю не забудьмо взяти. Вона лежить у сараї, біля вугілля.

— А навіщо? — запитав батько.

— Як навіщо? — У матері біля очей зібралися тонесенькі зморшки і ніяк не хотіли розгладжуватись. Вони то застигали, то зрідка тремтіли.— На господарстві все здається.

— Невже? — не вгавав батько. Ігорьок добре бачив, що він лише кепкує з матері. Тільки мати вже тепер не хотіла розуміти його кепкування.— Адже ми купили нову. А стара лежить собі. І не викинули її лише тому, що ти так захотіла.

— Авжеж, я захотіла. І ми тепер заберемо. То фікус кидаємо, то каструлю. З нас сміятимуться люди.

— І нехай сміються.

— І нехай сміються?

— Угу.

Вона сплеснула в розпачі руками. Це її дратувало. В котрий раз вона відмовлялася розуміти свого чоловіка, який вражав її своїми дивацтвами. Вона вже йому не раз про це казала.

Розгнівавшись, мовчки носила на машину посуд, чашки, ложки, виделки.

— А от лисицю візьмемо,— сказав раптом батько.

Мати не відповіла. Вона все носила свої миски та полумиски. Вже котрий раз поверталася знадвору, як надумала запитати:

— Яку лисицю?

— Ну, нашу...

Мати знову подалась до машини, а коли повернулась, то сказала:

— Хоч убий, не пам'ятаю, про яку лисицю ти кажеш!..

— А ти пригадай.

— Не мороч голову. І так її клопоти об'їдають.

— Ту лисицю, що я подарував тобі. Давно. Коли ти студенткою була. На Новий рік. Тоді вона тобі дуже подобалась.

— Оту лисицю? — У матері посвітлішало лице. Тепер вона пригадала, про яку лисицю йдеться.

— Авжеж.

— Де ж вона?

— Ти не знаєш, де вона лежить?

— Ні. Я вже давно її не бачила. У мене багато клопоту. Адже по господарству не тобі доводиться крутитись, а мені... А тут ще каструлю навмисне забуваємо...

Обізвався Ігорьок:

— А я знаю, де лисиця.

— Де ж вона? — запитала мати.

— Вона в лісі.

— Таке скажеш,— махнула мати рукою.— Дитина думає про якусь казку.

— Ні, в лісі,— заперечив Ігорьок.

— Чому в лісі? — запитала мати.

— Бо я її пустив до лісу. У нас за хатою, де бузкові кущі. Близько біля фікуса.

— Он що! — усміхнувся батько. Він поклав собі на плечі лозову етажерку і пішов до машини. А коли повернувся, то сказав: — Фікус розростеться, і лисиця ховатиметься в його заростях.

— Таке! — сказала мати.— Дитина ще справді тобі повірить.

— Нехай вірить. Це її справа.

— Ну, от. З тобою побалакаєш.

Зайшов червонястий, пузатий шофер. У зубах він тримав цигарку.

— Може, допомогти? А то ви самі й самі.

— Не треба,— сказав батько. Він чомусь не хотів, щоб йому допомагали.

— Ну, дивіться,— промимрив шофер, потупцявся і якимось швидко подався назад.

— Хай би поміг,— пошепки сказала мати.— Ось ліжко винести треба.

— Я. сам.

— Вічно ти все сам робиш! І все вирішуєш сам. Ніби я не можу нічого вирішити.

Батько гмукнув. Мати також гмукнула. Вони подались до машини. А коли

повернулись, то мати насмішувато сказала:

— Вудки та гачки ти не забувся, звичайно, взяти?

— Ні.

— І старий бриль, який вже соромно надівати?

— Авжеж. У ньому мені щастить. Завжди добрий кльов, коли я в старому брилі.

Мати засміялася. І сказала:

— Чому ж ти ніякої риби не приносиш додому?

— Ігорьок,— звернувся батько до сина.— Невже ми не приносимо додому риби?

Ігорьок подумав і сказав:

— Приносимо. Одного разу принесли великого коропа.

— А ще? — кепкувала мати.

— А другого разу малого коропа.

— Ну...

— Потім двох окунів... І більше нічого.— Ігорьок подумав, щоб не забутися бодай ще про якусь пійману рибину, але, здається, пригадав усе, і тому повторив: — І більше нічого.

Мати іронічно гмукнула, а батько нічого не сказав.

Знову зайшов шофер:

— Мабуть, досить вантажити,— сказав він.— Решту заберемо за другим разом.

Батько взяв на оберемок Ігорька, вони вийшли з непривітної квартири, і мати замкнула двері. Радо сказала:

— На нову поїдемо! На нову!

Батько не дуже весело обізвався:

— А знаєш, чомусь не хочеться.

— Що? — не второпала мати.

— Переїжджати. Сумно залишати стару квартиру.

— Таке скажеш! — дивувалася мати.— Адже тут тільки одна кімнатка. Ти, напевне, хочеш навмисне мене дратувати.

— Ні, я серйозно.

Мати сіла в кабінку до шофера, а батько з Ігорьком у кузов.

— Поїхали! — гукнув батько.

Машина рушила. Ігорьок був гордий, що їде не в кабінці, а зверху, серед меблів.

— Правда ж, добре? — запитав батько, який усе розумів.

— Угу,— сказав Ігорьок.

— Ми не проти, щоб мати їхала в кабінці, еге ж?

— Угу!

І раптом Ігорьок схопився з місця.

— Тату, а ми забули лисицю! — злякано сказав він.

— Ай справді,— сказав батько.— І постукав кулаком у кабінку. Машина зупинилася. З кабінки висунулась мати.

— Що скоїлося? — запитала вона.— Невже щось розбили?

— Ні,— відповів батько.— Ми забули лисицю.

— Яку лисицю?

— Нашу. Оту, яку я подарував тобі, коли ти була зовсім молода.

— І для цього треба зупиняти машину? Ми заберемо її іншим разом.

— Іншим разом? — не то в себе, не то в Ігорька запитав батько.

— Ні, тепер,— сказав Ігорьок.

Батько скочив на землю і побіг назад. А син дивився, як він швидко, не оглядаючись, біжить.